

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Հունիսի 30 2019թ.

«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ

Ծանոթագրություն 1. Իրավական դաշտ և կորպորատիվ կառավարում

1.1 Իրավական դաշտ

1.1.1 Բանկի հիմնական գործունեությունը

«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) հիմնվել է 2004 թվականին և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է 2004 թվականի հոկտեմբերի 7-ին՝ ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից տրված N84 արտոնագրային համարով: Բանկային գործունեության լիցենզիան տրվել է ՀՀ ԿԲ-ի Խորհրդի 25.02.2005թ. թիվ 74Ա որոշմամբ:

Բանկի հիմնական գործունեությունը կորպորատիվ, ներդրումային և մասնավոր ֆինանսների կառավարմանը բնորոշ ծառայությունների մատուցումն է՝ ֆինանսական գործիքներում ներդրումներ, ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից ավանդների ներգրավում, ֆինանսավորման (վարկավորում, ֆակտորինգ) և բանկային այլ ծառայությունների մատուցում:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը գտնվում է Երևանում: Բանկի իրավաբանական և փաստացի գործունեության հասցեն է՝ ՀՀ, 0010, ք. Երևան, Վ. Սարգսյան 10: Բանկի աշխատակիցների թվաքանակը կազմել է 126, այդ թվում սպասարկող անձնակազմը 8:

1.1.2 Գործարար միջավայրը

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Հետևաբար Հայաստանում ծավալված գործունեությունը կապված է որոշակի ռիսկերի հետ, որոնք բնորոշ չեն զարգացած երկրների շուկաներին:

Նման ռիսկերը և դրանցից բխող հետևանքները կարող են ազդեցություն թողնել Բանկի ապագա գործունեության վրա: Ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները չեն արտացոլում որևէ ճշգրտումներ, որոնք կարող են առաջանալ նշված անորոշությունների հետագայում որոշակի դառնալու արդյունքում: Նման ճշգրտումները, եթե այդպիսիք կլինեն, կարտացոլվեն Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում այն ժամանակաշրջանում, երբ այդ ճշգրտումներն ի հայտ կգան և դրանք հնարավոր կլինի գնահատել:

Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում: Գնանշումները ցածր իրացվելի շուկաներում կարող են չհամընկնել ֆինանսական գործիքների իրական արժեքներին, ինչը հնարավոր կլինե՞ր ակտիվ շուկայի դեպքում, միմյանց հետ գործարքների պատրաստ մեծ թվով վաճառողների և գնորդների պայմաններում:

1.1.3 Բանկը որևէ խմբի անդամ չի հանդիսանում:

1.2 Կորպորատիվ կառավարում

1.2.1 Խորհրդի կառուցվածքը և կազմը

Բանկի Խորհուրդը (ներառյալ Խորհրդի նախագահը) բաղկացած է հինգ անդամից: Խորհրդի նախագահը հանդիսանում է Վարդան Սիրմաքետը, Խորհրդի մյուս անդամներն են՝ Կիրկոր Արդեն Սելեֆյան, Պատրիկ Բիտտել, Գևորգ Չաքմիշյան, Աշոտ Սալնազարյան:

1.2.2 Տնօրինության կառուցվածքը և կազմը

Բանկի Տնօրինությունը (ներառյալ Տնօրինության նախագահը) բաղկացած է յոթ անդամից: Տնօրինության նախագահը հանդիսանում է Բանկի գործադիր տնօրեն Գևորգ Մաչանյանը, Տնօրինության մյուս անդամներն են Բանկի գործադիր տնօրենի տեղակալ-Ռիսկերի կառավարման և համապատասխանության ապահովման դեպարտամենտի տնօրեն Գրիգոր Մովսիսյանը, Բանկի գործադիր տնօրենի տեղակալ-Ներդրումային դեպարտամենտի տնօրեն Կարեն Տուրյանը, Բանկի գործադիր տնօրենի տեղակալ-Վարկավորման դեպարտամենտի տնօրեն Գրիգոր Հովհաննիսյանը, Բանկի գործադիր տնօրենի տեղակալ- Հաճախորդների սպասարկման դեպարտամենտի տնօրեն Գևորգ Խաչատրյանը, Բանկի գործադիր տնօրենի տեղակալ-Բիզնեսի զարգացման դեպարտամենտի տնօրեն Արկադի Փինաչյանը, Բանկի գլխավոր հաշվապահ-Հաշվապահական հաշվառման և հաշվետվությունների դեպարտամենտի տնօրեն Սեդրակ Բաղդասարյանը:

1.2.3 Բանկի 14,588 հատ բաժնետոմսերի բաժնետեր է հանդիսանում «Էյչ-Վի-Էս Հոլդինգ» ՍՊԸ-ն:

1.2.4 Բանկի նշանակալից մասնակիցն է «Էյչ-Վի-Էս Հոլդինգ» ՍՊԸ-ն, որը տիրապետում է ձայնի իրավունք տվող բաժնետոմսերի 100(հարյուր) տոկոսին:

1.2.5 Բանկի Խորհուրդը մեծ ուշադրություն է դարձնում Բանկում կարգապահ և բարձր որակավորում ունեցող միջին և բարձր օղակի ղեկավարների առկայության ապահովմանը: Խորհրդի կողմից պարբերաբար ուսումնասիրվում է ՀՀ-ում աշխատուժի շուկան և Բանկի ղեկավարների վարձատրության (ներառյալ խրախուսմանն ուղղված վճարների) մակարդակը պահպանում է առավելագույն մրցակցային սահմաններում:

1.2.6 Արտաքին աուդիտորների կողմից Բանկի 2017 թվականի ֆինանսական հաշվետվությունները աուդիտորական ստուգման ենթարկելու համար վճարվել է 11.1 միլիոն ՀՀ դրամ գումար:

Ծանոթագրություն 2. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը

2.1. Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը և ներկայացումը

Բանկում ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում և ներկայացվում են «Հաշվապահական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենքի, ՖՀՄՍ-ների և հաշվապահական հաշվառումը կարգավորող իրավական այլ ակտերի համաձայն:

Հաշվապահական հաշվառումը վարելու և ֆինանսական հաշվետվություններ կազմելու որևէ հարցի վերաբերյալ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներում և հաշվապահական հաշվառումը կարգավորող այլ իրավական ակտերում մոտեցումների բացակայության դեպքում Բանկը մշակում է դրանք ինքնուրույն, ելնելով՝

- ա. նման հարցերին վերաբերվող հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներով և հաշվապահական հաշվառումը կարգավորող այլ իրավական ակտերով սահմանված պահանջներից և ցուցումներից,
- բ. «Հաշվապահական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված՝ հաշվապահական հաշվառում վարելու և ֆինանսական հաշվետվություններ կազմելու սկզբունքներից, ֆինանսական հաշվետվությունների տարրերի սահմանումներից, ճանաչման չափանիշներից և չափման հիմունքներից,
- գ. գործնական փորձից՝ այնքանով որքանով դա համահունչ է սույն կետի «ա» և «բ» ենթակետերով սահմանված դրույթներին:

Բանկում հաշվապահական հաշվառումը վարվում է՝

- ա. Հայաստանի Հանրապետության արժույթով՝ հայկական դրամով,
- բ. Կրկնակի գրանցման եղանակով՝ ՀՀ տարածքում գործող բանկերի հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլանին և հաշվային պլանի կրառման հրահանգին համապատասխան,
- գ. Անընդհատ՝ Բանկի պետական գրանցման պահից մինչև ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով նրա վերակազմակերպումը կամ լուծարումը:

Բանկի հաշվապահական հաշվառումը վարելիս և ֆինանսական հաշվետվությունները կազմելիս պահպանում է անընդհատության, հաշվետվողականության, հաշվեգրման, հասկանալիության, էականության, միասնականության, արժանահավատության, համադրելիության, հաշվանցման և սահմանազատման սկզբունքները:

2.2. Համախմբման սկզբունքները

Բանկը որևէ կերպ հաշվետվություններ չի համախմբում, հետևաբար չունի համախմբման սկզբունքներ:

2.3. Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Բանկ և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Բանկից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամուտի ճանաչումը:

Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում որպես «որպես տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս»՝ համապատասխանաբար օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեզրկումից կորուստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է համապատասխան զուտ կամ համախառն հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա՝ ՖՄՀՍ 9-ի պահանջների համաձայն:

Կոմիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հիմնականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարման և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ Բանկի՝ վճարը ստանալու իրավունքը համարվում է վաստակած

Ձուտ առևտրային եկամուտ

Ձուտ առևտրային եկամուտը ներառում է իրական արժեքով չափվող շահույթով և վնասով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, իրական արժեքով չափվող այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքով հաշվառվող ֆինանսական

ակտիվների վաճառքից առաջացող իրացված եկամուտը, տոկոսներից, շահաբաժիններից և արտարժույթային տարբերություններից գոյացող բոլոր տեսակի եկամուտները և ծախսերը: Զուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առք ու վաճառքից առաջացող զուտ եկամուտը կամ ծախսը:

2.4. Արտարժույթային գործառնությունների հաշվառումը

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված իրական արժեքով չափվող շահույթի և վնասի միջոցով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում:

Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով՝ կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված իրական արժեքով չափվող այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությունները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում:

Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխություններից առաջացող մնացած բոլոր հետևանքները, որոնց հաշվառումը չի կարգավորված սույն ծանոթագրություններով, կարգավորվում են համապատասխան ՖՄՀՍ-ներով:

Բանկի կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	30 հունիսի 2018	30 հունիսի 2019
<< դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	482.24	477.11
<< դրամ/1 եվրո	561.81	543.19

2.5. Հարկեր (ընթացիկ և հետաձգված)

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների

մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող շահույթից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գույքի չափանիշների ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող հարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

ՀՀ-ում բանկերն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ ծախսերում:

2.6. Ֆինանսական գործիքների ճանաչումը և գնահատումը

Բակը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական բնույթ կրող ձեռք բերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանագրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած

Ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները:

Սկզբնական ճանաչումից հետո այն ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են պայմանագրով նախատեսված մայր գումարները և տոկոսագումարները հավաքագրելու նպատակով, չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, իսկ այն ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են պայմանագրով նախատեսված մայր գումարները և տոկոսագումարները հավաքագրելու նպատակով, ինչպես նաև հարկ եղած դեպքում վաճառելու նպատակով, չափվում են իրաան արժեքով:

Բանկի կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների. Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, Իրական արժեքով չափվող այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ և Իրական արժեքով չափվող շահույթ և վնասով հաշվառվող ակտիվներ: Ֆինանսական ակտիվների նման դասակարգումը կատարվում է՝ հիմք ընդունելով Բանկի բիզնես մոդելը և դրա սահմաններում իրականացվելիք Բանկի հետագա նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է այն դեպքում, երբ տեղի է ունեցել Բանկի բիզնես մոդելի փոփոխություն:

2.7. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներից և այլ բանկերում հաշիվներից, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկ կարճ ժամանակամիջոցում և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

2.8. Ռեպո համաձայնագրերով գործառնություններ

Հետզնման պայմանագրերով վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես իրական արժեքով չափվող այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, իսկ այդ պայմանագրերի համաձայն ստացված միջոցները գրանցվում են պարտավորություններ այլ բանկերի նկատմամբ կամ պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ հողվածներում:

Հետզնման համաձայնագրերով ձեռք բերված արժեթղթերը չեն ճանաչվում հաշվեկշռում որպես ակտիվներ, այլ հաշվառվում են Բանկի հետհաշվեկշռում, իսկ այդ արժեթղթերի դիմաց տրամադրված գումարները գրանցվում են որպես պահանջներ այլ բանկերի նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրամադրված ռեպո պայմանագրեր հողվածներում:

2.9. Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում, արտարժույթի և կապիտալի շուկաներում, Բանկը հանդես է գալիս որպես ածանցյալ գործիքներով պայմանագրերի կողմ, որոնք ներառում են ֆյուչերսներ, սվոպներ և օպցիոններ: Բոլոր ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով չափվող շահույթ և վնասով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ, այնուհետև դրանք չափվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկաներում գնանշումներով կամ մոդելների կիրառմամբ, որոնց հիմքում ընկած են շուկաների ընթացիկ վիճակների գնահատումները և բազային գործիքների պայմանագրային գները և այլ գործոններ: Դրական իրական արժեք ունեցող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ, իսկ բացասական իրական արժեքով ածանցյալ գործիքները՝ որպես պարտավորություն: Նշված գործառնություններից արդյունքները հաշվառվում են որպես առևտրային գործունեությունից եկամուտ կամ ծախս՝ կախված ածանցյալ գործիքների բնույթից:

2.10. Վարկեր և փոխառություններ բանկերին, հաճախորդներին

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Բանկերին և այլ հաճախորդներին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերը և այլ փոխառությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆինանսական կազմակերպությունների և այլ հաճախորդների նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

2.11. Արժեզրկման գծով կորուստների որոշման հիմունքները

Արժեզրկման կորուստների պահուստաֆոնդը ձևավորվում է համաձայն ՖՀՄՍ 9-ը ստանդարտի պահանջների՝ սպասվող կորուստների գնահատման միջոցով: Արժեզրկման կորուստների պահուստաֆոնդը ձևավորվում է “Պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր հավաքելու համար պահվող ակտիվներ” և “Պայմանագրային դրամական

միջոցների հոսքեր հավաքելու և վաճառելու համար պահվող ակտիվներ“ բիզնես մոդելներին համապատասխանող ֆինանսական ակտիվների համար:

Սպասվող վարկային կորուստները գնահատելիս Բանկը հաշվի է առնում տեղեկատվության առավել լայն շրջանակ՝

- Անցյալում տեղի ունեցած իրադարձություններ, ինչպիսիք են նմանատիպ ֆինանսական գործիքների համար կրած վնասների վերաբերյալ պատմական փորձը;
- ներկա իրավիճակը;
- Արժանահավատ ու հիմնավորվող կանխատեսումներ, որոնք ազդում են ֆինանսական գործիքներից առաջացող ապագա դրամական հոսքերի սպասվող հավաքագրելիության վրա:

Ընդհանուր մոտեցմամբ արժեզրկումից կորստի հաշվարկը կատարվում է եռափուլ գործընթացով, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի վարկային որակի նվազումը: Առաջին փուլը վերաբերում է գործիքներին, որոնց վարկային որակը սկզբնական ճանաչումից հետո էականորեն չի նվազել կամ որոնք ունեն ցածր վարկային ռիսկ: Երկրորդ փուլը վերաբերում է ֆինանսական գործիքներին, որոնց մոտ սկզբնական ճանաչումից հետո նկատվել է վարկային որակի էական նվազում, սակայն վարկային կորուստ ազդարարող իրադարձության վերաբերյալ օբյեկտիվ վկայություններ չկան: Երրորդ փուլը վերաբերում է ֆինանսական ակտիվներին, որոնց արժեզրկման վերաբերյալ առկա են օբյեկտիվ վկայություններ:

Վարկային ռիսկի աճը գնահատելիս կազմակերպությունը համադրում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական գործիքի չհավաքագրման ռիսկի սկզբնական ճանաչման պահի դրությամբ նույն ռիսկի հետ՝ հաշվի առնելով արժանահավատ ու հիմնավորվող տեղեկատվությունը:

Ցածր վարկային ռիսկ պարունակող գործիքների համար Բանկը կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ը ստանդարտի առաջարկաց “պարզեցված մոտեցումը”: Ռիսկը համարվում է ցածր, եթե՝

- Գործիքն ունի չհավաքագրման ցածր ռիսկ,
- Փոխառուն ի վիճակի է մարել իր պայմանագրային պարտավորությունները,
- Տնտեսական ու գործարար միջավայրի բացասական փոփոխություններն էականորեն չեն ազդի փոխառուի վճարունակության վրա:

Պարզեցված մոտեցումը չի պահանջում, որպեսզի կազմակերպությունները հետևեն վարկային ռիսկի փոփոխություններին: Այն պահանջում է, որպեսզի կազմակերպությունները ճանաչեն կորստի պահուստը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ելնելով ֆինանսական ակտիվի ամբողջ ժամկետի համար հաշվարկված սպասվող վարկային կորուստից:

2.12. Տոկոսների հաշվեգրման դադարեցումը

Տոկոսների հաշվեգրումը եկամուտների հաշիվներին դադարեցվում է, եթե ակտիվը սահմանված կարգի համաձայն դուրս է գրվում հաշվեկշռից:

2.13. Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների հաշվառումը

Ֆիքսված մարման ժամկետով ֆինանսական ակտիվները, որոնք Բանկի բիզնես մոդելի համաձայն պահվում են պայմանագրով նախատեսված մայր գումարներ և տոկոսագումարներ հավաքագրելու նպատակով, հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած դրանց գծով արժեզրկումից պահուստները:

2.14. Հեջի հաշվապահական հաշվառումը

Հեջի հաշվապահական հաշվառումը զուգահեռաբար ճանաչում է հաշվանցման ազդեցությունը զուտ շահույթի կամ վնասի վրա, որն առաջանում է հեջինգային գործիքների և հեջավորվող հոդվածների իրական արժեքների փոփոխությունների հետևանքով:

2.15. Ասոցիացված և դուստր կազմակերպություններում ներդրումների հաշվառումը

Բանկը ասոցիացված և դուստր կազմակերպություններ չունի, հետևաբար այդպիսի հաշվառում չի մշակել:

2.16. Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցների միավորը, որը համապատասխանում է ակտիվի ճանաչման չափանիշներին, սկզբնապես չափվում է իր սկզբնական արժեքով: Հիմնական միջոցների միավորի սկզբնական արժեքն ընդգրկում է նրա գնման գինը, ներկրման տուրքերը, հարկերը և պարտադիր այլ վճարները, որոնք համապատասխան մարմնի կողմից ենթակա չեն Բանկին հետ վերադարձման, և ակտիվը իր նպատակային օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ անմիջականորեն կապված ցանկացած ծախս: Տրամադրված ցանկացած զեղչ և արտոնություն հանվում է գնման գնից: Հետագա ծախսերը, որոնք վերաբերվում են արդեն ճանաչված հիմնական միջոցի միավորին, ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ

ապագա տնտեսական օգուտները ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կհոսեն դեպի կազմակերպություն: Մյուս բոլոր հետագա ծախսերը պետք է ճանաչվեն որպես հաշվետու ժամանակաշրջանի ծախսեր: Հիմնական միջոցների արժեքը փոխհատուցվում է դրանց մաշվածության հաշվեգրման միջոցով: Հիմնական միջոցների մաշվածության հաշվեգրումը Բանկն իրականացնում է՝ հանաձայն Բանկի Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության պահանջների:

Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձեռք բերման արժեքով: Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն ժամկետը որոշում է Բանկը՝ ելնելով դրանց հնարավոր օգտագործման ժամկետներից: Վերջինների որոշման անհնարինության դեպքում ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն նվազագույն ժամկետը սահմանվում է տասը տարի: Ոչ նյութական ակտիվների մաշվածության գումարն իր օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու համար Բանկը կիրառում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդը:

2.17. Բանկերի և հաճախորդների միջոցներ

Ներգրավված միջոցները, որոնք ներառում են այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, սկզբնապես չափվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրավված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

2.18. Ընդհանուր բանկային ռիսկերի դիմաց կատարվող հատկացումների որոշման և դրանց հաշվապահական ձևակերպման հիմունքը

Ընդհանուր բանկային ռիսկերի դիմաց կատարվող հատկացումների որոշումն ընդունվում է Բանկի Խորհրդի կողմից, որն իրականացվում է Բանկի զուտ շահույթից գլխավոր պահուստին կատարվող մասհանումներով:

2.19. Կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

Կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերվող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

Գնված սեփական բաժնետոմսեր

Երբ Բանկը գնում է իր սեփական բաժնետոմսերը, սեփական կապիտալը նվազեցվում է վճարված գումարի չափով, ներառյալ գործառնությանը բնորոշ բոլոր ծախսերը՝ նվազեցված հարկերով, մինչև գործարքի չեղյալ համարվելը կամ վերաթողարկումը: Երբ գնված բաժնետոմսերը վաճառվում են երրորդ կողմից կամ վերաթողարկվում են, ստացված գումարները ներառվում են կապիտալում:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչ այդ: Մինչև հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթիվը հայտարարված կամ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, բայց մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

2.20. Փոխանակման փոխարժեքի որոշման մեթոդաբանությունը

Փոխանակման փոխարժեքն ամեն օր հաստատվում է Բանկի գործադիր տնօրենի կողմից, որի առաջարկը ներկայացվում է համապատասխան ստորաբաժանման կողմից՝ ֆինանսական համակարգում տիրող իրավիճակն ուսումնասիրելուց հետո:

2.21. Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հաշվանցումը

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտները և ծախսերը հաշվեկշռում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրությամբ հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես

նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Գործառնական վարձակալության դիմաց հաշվեգրված վարձավճարները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս գծային հիմունքով:

2.22. Ֆինանսական ակտիվների վերադասակարգումը

Ֆինանսական ակտիվների վերադասակարգում իրականացվում է, եթե տեղի է ունեցել Բանկի բիզնես մոդելի փոփոխություն:

2.23. Տեղեկատվություն սեզմենտների վերաբերյալ

Սեզմենտների վերաբերյալ տեղեկատվության բացահայտումն իրականացվում է թիվ 14 հաշվապահական հաշվառման ստանդարտի պահանջներին համապատասխան:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները համապատասխանում են ՖՀՄՄ-ներին և Բանկի Խորհրդի կողմից հաստատված Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությանը:

Ծանոթագրություն 3. «Չուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ»

<u>Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ</u>	01.04.19 30.06.19	01.01.19 30.06.19	01.04.18 30.06.18	01.01.18 30.06.18
Տոկոսային եկամուտներ բանկի ընթացիկ հաշիվներից բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված ավանդներից և վարկերից	19,162	50,962	38,133	79,400
Տոկոսային եկամուտ հաճախորդներին տրված վարկերից և փոխավորություններից	1,953,862	3,694,374	1,597,751	3,147,771
Տոկոսային եկամուտ պարտքային արժեթղթերից	1,816,151	3,348,368	2,635,489	5,007,914
Տոկոսային եկամուտներ մինչև նաորման ժամկետը պահվող պետական տոկոսային արժեթղթերից	1,722,054	3,482,849	0	0
Տոկոսային եկամուտ «Ռեպո» պայմանագրերից	50,316	56,661	27,240	65,811
Այլ տոկոսային եկամուտ	12,504	29,791	12,859	23,443
Ընդամենը	5,574,049	10,663,005	4,311,472	8,324,339

<u>Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր</u>	01.04.19 30.06.19	01.01.19 30.06.19	01.04.18 30.06.18	01.01.18 30.06.18
Տոկոսային ծախսեր բանկի ընթացիկ հաշիվներից, բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրաված ավանդների և վարկերի դիմաց	414,920	750,595	420,876	821,197
Տոկոսային ծախսեր հաճախորդների ժամկետային ավանդների և ընթացիկ հաշիվների դիմաց	2,160,022	4,247,050	1,514,999	2,708,201
Տոկոսային ծախսեր բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի դիմաց	617,648	1,116,673	344,799	657,566
Տոկոսային ծախսեր «Ռեպո» պայմանագրերի դիմաց	334,943	595,226	(4,003)	71,672
Այլ տոկոսային ծախսեր	23,064	41,002	350,215	674,746
Ընդամենը	3,550,597	6,750,546	2,626,886	4,933,382

Չուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ	2,023,452	3,912,459	1,684,586	3,390,957
--	------------------	------------------	------------------	------------------

Ծանոթագրություն 4. «Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր»

<u>Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ</u>	01.04.19 30.06.19	01.01.19 30.06.19	01.04.18 30.06.18	01.01.18 30.06.18
Դրամարկային գործառնություններից	10,868	23,060	8,236	14,805
Չաշվարկային ծառայություններից	70,552	132,486	44,493	80,038
Երաշխիքներից, հոծադրագրերով, ակրեդիտիվներով գործառնություններից, հավատարմագրային կառավարման գործառնություններից	40	481	1,864	3,565
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններից	8,241	241,917	10,894	21,205
Այլ կոմիսիոն վճարներ	3,609	9,927	49,827	56,340
Ընդամենը	93,310	407,871	115,314	175,953

<u>Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր</u>	01.04.19 30.06.19	01.01.19 30.06.19	01.04.18 30.06.18	01.01.18 30.06.18
Թրքալեզային և այլ հաշիվների դիմաց կոմիսիոն վճարներ	13,135	21,760	6,586	12,329
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններից	12,212	15,221	4,526	9,641
Այլ կոմիսիոն վճարներ*	3,129	19,697	17,053	36,317
Ընդամենը	28,476	56,678	28,165	58,287

Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ	64,834	351,193	87,149	117,666
--	---------------	----------------	---------------	----------------

Ծանոթագրություն 5. «Չուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից»

<u>Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ</u>	01.04.19 30.06.19	01.01.19 30.06.19	01.04.18 30.06.18	01.01.18 30.06.18
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ առջ ու վաճառքից զուտ եկամուտ, այդ թվում	877,838	1,323,586	264,307	446,989
բաժնետոմսերից	305	2,675	(35,347)	(14,035)
պարտքային արժեթղթերից	877,533	1,320,911	299,654	461,024
Ընդամենը	877,838	1,323,586	264,307	446,989

<u>Արտարժույթային գործառնություններից</u>	01.04.19 30.06.19	01.01.19 30.06.19	01.04.18 30.06.18	01.01.18 30.06.18
Արտարժույթի առջ ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	66,616	128,185	48,043	151,539
Արտարժույթի վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ	(50,223)	(42,347)	387	(21,525)
Անանցյալ գործիքներից զուտ վնաս	2,023	2,172	3	2,809
Ընդամենը	18,416	88,010	48,433	132,823

<u>Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ծուլակտորներից և հուշադրամներից</u>	01.04.19 30.06.19	01.01.19 30.06.19	01.04.18 30.06.18	01.01.18 30.06.18
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ծուլակտորների և հուշադրամների առջ ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	511	1,213	731	3,013
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ծուլակտորների և հուշադրամների վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ	(695)	398	(4,085)	(2,797)
Ընդամենը	(184)	1,611	(3,354)	216

Չուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	896,069	1,413,207	309,386	580,028
---	----------------	------------------	----------------	----------------

Ծանոթագրություն 6. «Այլ գործառնական եկամուտ»

<u>Այլ գործառնական եկամուտ</u>	<u>01.04.19</u> <u>30.06.19</u>	<u>01.01.19</u> <u>30.06.19</u>	<u>01.04.18</u> <u>30.06.18</u>	<u>01.01.18</u> <u>30.06.18</u>
Եկամուտներ ստացված տույժերից և տուգանքներից	29,565	78,001	51,742	115,813
Այլ եկամուտներ**	13,503	22,791	60,871	69,936
Ընդամենը	43,068	100,792	112,613	185,749

Ծանոթագրություն 7. «Ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ»

<u>Ընդամենը վարկային կորուստների արժեզրկման ծախսեր</u>	<u>01.04.19</u> <u>30.06.19</u>	<u>01.01.19</u> <u>30.06.19</u>	<u>01.04.18</u> <u>30.06.18</u>	<u>01.01.18</u> <u>30.06.18</u>
Վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներից	820,253	252,644	(492,848)	(304,467)
Ընդամենը	820,253	252,644	(492,848)	(304,467)

Ծանոթագրություն 8. «Ընդհանուր վարչական ծախսեր»

<u>Ընդհանուր վարչական ծախսեր</u>	<u>01.04.19</u> <u>30.06.19</u>	<u>01.01.19</u> <u>30.06.19</u>	<u>01.04.18</u> <u>30.06.18</u>	<u>01.01.18</u> <u>30.06.18</u>
Ծախսեր հաշվարկված աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների գծով*	330,154	615,101	271,962	493,809
Գործուղման ծախսեր	8,380	11,240	8,590	12,117
Ապահովագրության ծախսեր	8,721	15,892	6,416	11,914
Բանկի սարքավորումների սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր	1,639	2,828	1,555	2,396
Բանկի շենքերի տնտեսական պահպանության և անվտանգության գծով ծախսեր	21,196	42,341	13,410	29,536
Սուղիտային և խորհրդատվական ծառայությունների գծով ծախսեր	2,700	5,890	2,700	5,400
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	26,446	53,818	25,702	47,662
Տրանսպորտային ծախսեր	1,581	2,935	1,334	2,473
Ծախսեր հարկերի (բացառությամբ շահութահարկի), տուրքերի և այլ պարտադիր վճարումների գծով	1,184	3,153	1,562	2,848
Գրասենյակային և կազմակերպչական ծախսեր	1,934	2,527	1,716	3,740
Վարկերի տրամադրման և վերադարձման գծով ծախսեր	20,738	23,818	2,438	6,045
Այլ վարչական ծախսեր**	10,068	15,457	4,198	8,369
Ընդամենը	434,741	795,000	341,583	626,309

* Աշխատակիցների միջին թվաքանակ 146 144 133 130

* Մեկ աշխատողին ընկնող միջին ամսական աշխատավարձի չափ 550 547 907 700

Ծանոթագրություն 9. «Այլ գործառնական ծախսեր»

<u>Այլ գործառնական ծախսեր</u>	<u>01.04.19</u> <u>30.06.19</u>	<u>01.01.19</u> <u>30.06.19</u>	<u>01.04.18</u> <u>30.06.18</u>	<u>01.01.18</u> <u>30.06.18</u>
Ինկասացիայի համար կատարված վճարումներ	360	844	556	1,498
Գովազդային և ներկայացուցչական ծախսեր	3,879	13,247	2,938	8,710
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն ծախսեր	39,083	77,982	38,106	75,731
Այլ ծախսեր***	10,291	20,957	8,756	16,507
Ընդամենը	53,613	113,030	50,356	102,446

11 Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20%: ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՀՀՄԱ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման նպատակով հաշվեկշռային արժեքների միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 20% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով: Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը:

Հազար ՀՀ դրամ	01.01.19 30.06.19	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	01.01.18 31.12.18	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Շահույթ միջև հարկումը	2,930,912		2,685,808	
Շահութահարկ 20% դրույքաչափով	586,182	20	537,162	20
Զիարկվող եկամուտներ				
Զնվազեցվող ծախսեր	20,130		17,201	
Դրական/(Քացասական) փոխարժեքային տարբերություն	(39,777)		(102,400)	
Այլ	393,465		517,093	
Հարկման նպատակով եկամուտների և ծախսերի ճշգրտումներ				
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	960,000		969,056	

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.19	Սեփական կապիտալում համարված	Ֆինանսական արդյունքներով համարված	31.12.18
Դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ	(4,748)			(4,748)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և կանխավճարներ	146,808		-	146,808
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	7,499			7,499
Դրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	(2,320,401)			(2,320,401)
Անորոշիչացված արժեքով ներդրումային արժեքրեթեր (HTM)	12,045			12,045
Հիմնական միջոցներ	(245,927)			(245,927)
Այլ ակտիվներ	11,464		-	11,464
Այլ պահուստներ	(929,404)		(900,791)	(28,613)
Այլ պարտավորություններ	26,063			26,063
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(3,298,601)		(900,791)	(2,395,810)
Ձուռ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(3,296,601)		(900,791)	(2,395,810)

13. Դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.19	31.12.18
Կանխիկ դրամական միջոցներ	1,708,394	2,100,657
Թրքական հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	11,644,396	13,299,589
Դեպոզիտային միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում	120,000	360,000
Արժեզրկումից պահուստներ	(1,337)	(1,424)
Ընդամենը դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	13,471,453	15,758,822

Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ծուլակտորներ

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.19	31.12.18
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված	109,835	104,910
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված	109,835	104,910

14. Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.19	31.12.18
Թրքական հաշիվներ	2,382,756	1,714,746
Դեպոզիտային միջոցներ բանկերում	128,723	129,413
Դեպոզիտային միջոցներ ֆինանսական կազմակերպություններում	867,399	831,433
Ավանդներ բանկերում	393,640	1,101,260
Վարկեր բանկերում	0	1,999,988
Վարկեր այլ ֆինանսական կազմակերպություններում	296,963	403,691
Ռեպր համաձայնագրեր այլ ֆինանսական կազմակերպություններում	249,999	0
Այլ հաշիվներ	27,748	7,116
Հաշվեզրկված տոկոսներ	3,916	12,233
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխավորությունների գծով	(63,431)	(65,965)
Ընդամենը պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	4,287,713	6,133,915

Տրամադրված վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունը ըստ վարկավորման ոլորտների

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.19	Տոկոսային հարաբերությունը	31.12.18	Տոկոսային հարաբերությունը
Արդյունաբերություն	30,914,870	34.15%	28,173,085	37.44%
Գյուղատնտեսություն	9,730,775	10.75%	9,169,922	12.19%
Շինարարություն	14,829,127	16.16%	7,355,211	9.77%
Տրանսպորտ և կապ	1,270,801	1.40%	1,578,352	2.10%
Առևտուր	9,319,878	10.29%	8,027,098	10.67%
Սպառողական	4,372,958	4.83%	2,447,529	3.25%
Դիֆերենցիալ վարկեր	8,985,738	9.92%	7,953,082	10.57%
Սպասարկման ոլորտ	4,460,108	4.93%	3,278,760	4.36%
Այլ այլ թվում	6,853,206	7.57%	7,287,811	9.66%
Ընդամենը վարկեր	90,537,261	100%	75,250,880	100%
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխառությունների գծով	(1,241,432)		(1,820,583)	
Ընդամենը զուտ վարկեր և փոխառություններ	89,295,829		73,630,277	

Ծանոթագրություն 16-ում բացահայտվում են 10 խոշոր վարկատուներին և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց տրամադրված վարկերի

1) ընդհանուր գումարը,	36,392,911
2) տեսակարար կշիռը ընդհանուր վարկային պորտֆելում (վարկային պորտֆելի ո % -ը),	40.76%
3) տոկոսային հարաբերակցությունը կապիտալի նկատմամբ (կապիտալի ո % -ը):	73.98%

17. Իրական արժեքով`այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.19	31.12.18
Գնանշվող ներդրումներ		
Դ՞ր կազմակերպությունների բաժնետոմսեր	50,366	70,753
Դ՞ր ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր	79,016,270	61,062,679
այլ թվում տոկոսներ	1,543,551	1,554,059
Դ՞ր ոչ պետական պարտատոմսեր	6,009,325	7,611,698
Զգնանշվող ներդրումներ		
Դ՞ր կազմակերպությունների բաժնետոմսեր	19,575	19,575
Ընդամենը ներդրումներ	85,095,536	68,764,705

Ամորտիզացիոն արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ

Հազար Դ՞ր դրամ	30.06.19	31.12.18
Դ՞ր ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր	65,337,114	60,901,879
Հաշվեզրկված տոկոսներ	1,060,575	1,874,784
Արժեզրկումից պահուստներ	(59,758)	(60,227)
Ամորտիզացիոն արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	66,337,931	62,716,436

Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.19	31.12.18
Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ	1,005,644	866,251
Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ*	1,005,644	866,251

* Ոչ ընթացիկ ակտիվը բանկի սեփականությունն է դարձել գրավի տնօրինման արդյունքում, որը բանկը մտադրություն չունի պահել հետագայում և ենթակա է իրացման հնարավոր կարճ ժամկետում:

Բոլոր պարտքային արժեթղթերը ունեն հաստատուն տոկոսներ:

Զգնանշվող վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը չափվում են իրական արժեքով, օգտագործելով գնահատման տեխնիկա հիմնված տվյալ պահին գործող շուկայական տոկոսադրույթների վրա:

Իրական արժեքով`այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներն ըստ արդյունավետ տոկոսադրույթների և ժամկետների ներառում են.

	30.06.19		31.12.18	
	%	ժամկետ	%	ժամկետ
Դ՞ր ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր /դրամային/	6.57-10.95	2021-2047	6.96-13.19	2019-2047
Դ՞ր ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր /արտարժույթային/	4.176	2020-2025	3.94-5.19	2020-2025
Դ՞ր ոչ պետական պարտատոմսեր/դրամային/	6.12-10.41	2019-2022	5.88-10.86	2017-2020
Դ՞ր ոչ պետական պարտատոմսեր/արտարժույթային/	2.74-5.10	2019-2022	12.00-5.55	2018-2019

20. Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

	Հող և շենքեր	Համակարգչային տեխնիկա և կապի միջոցներ	Փոխադրա միջոցներ	Գրասենյակային սարքավորում	Ընդամենը
ՍԱՅՔՆԱԿԱՆ ԱՐՄԵՔ					
Սկզբնական արժեք 2018թ. հունվարի 01 դրությամբ	2,062,117	244,279	124,115	143,947	2,574,458
Ավելացում	159,840	2,639		4,658	167,137
Օտարում	(15,200)			(421)	(15,621)
2019թ. հունիսի 30-ի դրությամբ	2,206,757	246,918	124,115	148,184	2,725,974
ԿՐԻՏԱԿԱՅԸ ՄԱՇԱԾՈՒԹՅՈՒՆ					
2018թ. հունվարի 01 –ի դրությամբ	240,449	164,777	70,004	112,951	588,181
Հատկացումներ	45,072	12,677	7,173	5,242	70,164
Օտարում				(421)	(421)
2019թ. հունիսի 30-ի դրությամբ	285,521	177,454	77,177	117,772	657,924
ՄԱՅՈՒՐՈՒՄՆԵՐ ԱՐՄԵՔ					
2019թ. հունիսի 30-ի դրությամբ	1,921,236	69,464	46,838	30,412	2,068,050

Հազար ՀՀ դրամ	Համակարգչային ծրագրեր	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք 2018թ. հունվարի 01 դրությամբ			
	97,087	67,738	164,825
Ավելացում	3,645	2,805	6,450
Արժեզրկում	2,152	1,444	3,596
2019թ. հունիսի 30-ի դրությամբ	98,580	69,099	167,679
ԱՄՈՒՏԻՉԱԹՎ			
2018թ. հունվարի 01 –ի դրությամբ	80,222	13,126	93,348
Մասհանումներ	3,772	7,692	11,464
Արժեզրկում	2,152	5,089	7,241
2019թ. հունիսի 30-ի դրությամբ	81,842	15,729	97,571
ՄԱՅՈՒՐՈՒՄՆԵՐ ԱՐՄԵՔ			
2019թ. հունիսի 30-ի դրությամբ	16,738	53,370	70,108

22. Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.19	31.12.18
Կանխավճարներ և այլ դեբիտորներ	121,093	195,082
Կանխավճարներ այլ հարկերի գծով	29,073	61
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	0	150,477
Պահեստ	9,874	8,744
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր	172,876	26,025
Այլ ակտիվներ	2,790	2,811
Այլ դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ գծով հնարավոր կորուստների պահուստ	(14,579)	(11,503)
Ընդամենը այլ ակտիվներ	321,127	371,727

23. Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.19	31.12.18
Պարտավորություններ ԴԳ ԿԲ-ի նկատմամբ		
Այլ վարկեր և փոխառություններ	2,988,743	2,583,143
Ռեպո համաձայնագրեր	26,999,491	17,999,992
Հաշվեզրկած տոկոսներ	284,610	82,643
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների	34,860,813	30,002,032
Այլ բանկերի բորսային հաշիվներ	26,945	20,990
Վարկեր բանկերից	7,156,628	830,475
Ռեպո համաձայնագրեր բանկերից	1,901,165	7,055,554
Այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ընթացիկ հաշիվներ	676,330	2,645,405
Վարկեր և ավանդներ այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	17,073,603	13,816,811
Ռեպո համաձայնագրեր այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	6,645,128	4,425,755
Արեղիտիվ	861,384	864,877
Այլ պարտավորություններ	21,853	3,796
Հաշվեզրկած տոկոսներ	487,777	338,369
Ընդամենը պարտավորություններ ԴԳ ԿԲ-ի ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	65,123,657	50,667,810

24. Պարտավորությունների հաճախորդների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.19	31.12.18
ԴՊ կատարություն	20,000	20,000
Այլ պարտավորություններ	20,000	20,000
- <i>նեգիրենտ</i>	20,000	20,000
Իրավաբանական անձինք	77,584,590	74,332,683
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	9,246,155	11,015,242
- <i>նեգիրենտ</i>	3,254,817	3,667,343
Ժամկետային ավանդներ	66,145,290	61,683,377
- <i>նեգիրենտ</i>	7,104,055	6,986,815
Պաշվարկված տոկոսներ	257,965	254,667
- <i>նեգիրենտ</i>	92,547	101,002
Այլ պարտավորություններ	1,945,180	1,379,217
- <i>նեգիրենտ</i>	1,945,180	1,379,217
Անհատ ձեռնարկատերեր	30,532	6,529
Ընթացիկ հաշիվներ	30,532	6,529
- <i>նեգիրենտ</i>	30,532	6,529
Ֆիզիկական անձինք	19,814,645	18,660,619
Ընթացիկ հաշիվներ	3,178,866	2,803,135
- <i>նեգիրենտ</i>	1,084,820	986,954
Ժամկետային ավանդներ	16,100,736	15,426,876
- <i>նեգիրենտ</i>	6,490,646	6,691,294
Պաշվարկված տոկոսներ	208,270	182,384
- <i>նեգիրենտ</i>	145,296	137,730
Այլ պարտավորություններ	328,773	448,214
- <i>նեգիրենտ</i>	314,441	298,561
Ընդամենը պարտավորությունների հաճախորդների նկատմամբ	97,459,767	93,019,841

25. Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.19	31.12.18
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	32,469,469	27,173,064
Ընդամենը բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	32,469,469	27,173,064

27. Վճարվելիք գումարներ

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.19	31.12.18
Ավանդների ապահովագրության գծով	15,000	9,962
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	15,000	9,962

28. Ստորադրյա փոխառություն

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.19	31.12.18
Ստորադրյա փոխառություն	13,321,240	13,398,279
Ընդամենը ստորադրյա փոխառություն	13,321,240	13,398,279

29. Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.19	31.12.18
Պարտավորություններ հարկերի գծով	63,962	151,729
Վճարվելիք գումարներ ֆակտորինգի գծով	226,801	155,456
Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ	4,571	2,805
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	255,600	121,769
Կրեդիտորական պարտքեր մատակարարների նկատմամբ	21,142	25,756
Այլ անձանց Ֆինանսական վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ	144,800	0
Այլ	4,503	3,378
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	721,379	460,893

30. Սեփական կապիտալ

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.19	31.12.18
Կանոնադրական կապիտալ	10,100,041	10,100,041
Սովորական բաժնետոմսեր	8,752,800	8,752,800
Ենթիվներ եկամուտ	1,347,241	1,347,241
Պահուստներ, այդ թվում	28,694,742	26,606,744
- գլխավոր պահուստ	16,000,000	16,000,000
- ոչ ընթացիկ ակտիվների վերագնահատումներից օգուտներ	1,110,110	1,110,110
- վերագնահատման պահուստներ	8,331,773	9,396,634
Անորոշիվացվող արժեքով հաշվառվող ներդրումների գծով շահույթ/վնաս	3,252,859	0
Զբաղիչ շահույթ	10,398,218	6,235,963
ընթացիկ տարվա	4,162,265	5,053,788
նախորդ տարվա	6,235,953	1,182,165
Ընդամենը կապիտալ	49,193,001	42,842,738

2019թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 10,100,041 հազ. դրամ: Բանկի 14588 (տասնչորս հազար հինգ հարյուր ութսունութե) հատ (100%) սովորական բաժնետոմսերի սեփականատեր է հանդիսանում Էլչ-Վի-Էս Չոլդինգս ՍՊԸ-ն, որն իրականացնում է ամևտրային գործունեություն:

Բանկի նորմատիվային ընդհանուր կապիտալը 30.06.19թ. դրությամբ կազմում է 47 մլրդ ՀՀ դրամ:

Բանկի նշանակալից մասնակիցն է «Էլչ-Վի-Էս Չոլդինգ» ՍՊԸ-ն, որը տիրապետում է ձայնի իրավունք սովոր բաժնետոմսերի 100 (հարյուր) տոկոսին:

Բանկի բաժնետիրական կապիտալի ավելացումը իրականացվել է ՀՀ դրամով և բաժնետերեր իրավունք ունի ստանալ շահաբաժին և բաշխել շահույթը ՀՀ դրամով:

Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հորվածների գծով բանկի պայմանական պարտավորությունները

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.19	31.12.18
Զօգուտագրված վարկային գծեր	7,070,615	5,395,363
Տրամադրված երաշխիքներ	1,435,621	1,534,477
Ընդամենը վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	8,506,236	6,929,840

Գործարքներ փոխապակցված կողմերի հետ

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.19		31.12.18	
	Բաժնետեր և փոխապակցված անձինք	Ղեկավար անձնակազմ և փոխակազմի անդամներ	Բաժնետեր և փոխապակցված անձինք	Ղեկավար անձնակազմ և փոխակազմի անդամներ
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ				
Վարկի մնացորդը 1 հունվարի դրությամբ, համախառն	7,113,088	450,817	6,016,200	444,012
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	2,800,226	280,947	5,645,788	376,162
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր	2,069,633	291,230	4,548,900	369,357
Վարկի մնացորդը հունիսի 30-ի դրությամբ	7,843,681	440,534	7,113,088	450,817
Տրվողային եկամուտ վարկերի գծով	72,421	2,276	538,798	42,031
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ				
1 Ավանդներ 1 հունվարի դրությամբ	52,224,433	134,235	30,621,315	175,461
Տարվա ընթացքում ստացված ավանդներ	43,317,921	1,809,453	118,163,764	5,145,605
Տարվա ընթացքում վճարված ավանդներ	35,786,056	1,674,280	96,580,646	5,186,631
Մնացորդներ հունիսի 30-ի դրությամբ	59,756,298	69,408	52,224,433	134,235
Տրվողային ծախսեր ավանդների գծով	2,595,458	14,025	5,118,094	11,414
Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	11,810	-	-	-
Թողարկված պարտատոմսեր	12,061,096	721,384	11,980,249	521,321
Ստորադաս փոխառություն	13,248,210	-	13,321,250	-
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	14,703	1,634	3,364	1,367
Այլ եկամուտ	-	-	-	-

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխառուցումները ներառում են աշխատավարձ և պարգևավճարներ:

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.19	31.12.18
Աշխատավարձ և այլ կարճաժամկետ վճարումներ	143,066	280,338
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխառուցումներ	143,066	280,338

Ռիսկի կառավարում

Բանկային գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանությունը և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում: Ռիսկի կրումը ֆինանսական գործունեության անբաժանելի մասն է, և գործառնական ռիսկերը գործունեության անխուսափելի հետևանքն են: Այդուհանդերձ, Բանկի նպատակն է հասնել ռիսկերի և օգուտների միջև համապատասխան հավասարակշռության և նվազագույնի հասցնել Բանկի ֆինանսական վիճակի վրա անցանկալի ազդեցությունները:

Բանկի ռիսկի կառավարման քաղաքականության նպատակն է հայտնաբերել, գնահատել և վերլուծել ռիսկերը, սահմանել ռիսկի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողությունը և արժանահավատ և ճորսգլված տեղեկատվական համակարգերի միջոցով վերահսկել ռիսկերը և սահմանաչափերի պահպանումը: Բանկը պարբերաբար վերանայում է ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը և համակարգերը՝ շուկայում, ապահովելով փոփոխություններն արտացոլելու և լավագույն փորձին հետևելու համար:

Ռիսկերի կառավարման գործընթացը կողորհնացնում են խորհուրդը և գործադիր մարմինը, իսկ ընթացիկ կառավարումը իրականացվում է Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից ըստ Բանկի խորհրդի հաստատած քաղաքականության: Բանկի Խորհուրդը տրամադրում է սկզբունքներ ռիսկի ամբողջական կառավարման համար, ինչպես նաև քաղաքականությունը՝ հատուկ բնագավառների վերաբերյալ, ինչպիսիք են արտաբնորոշային ռիսկը, տոկոսադրույքի ռիսկը, վարկային ռիսկը, անսնցյալ և ոչ անսնցյալ ֆինանսական գործընթացի կիրառումը: Ռիսկերի կառավարման բաժնի բացառապես, գնահատում և հեջավորում է ֆինանսական ռիսկերը Բանկի գործառնական միավորների հետ սերտ համագործակցության միջոցով: Ներքին ատուիդը պատասխանատու է ռիսկի կառավարման ամենալի գնահատման և հսկողության ընդհանուր միջավայրի համար:

Հիմնական ռիսկերն են վարկային ռիսկը, իրացվելիության ռիսկը, շուկայական ռիսկը և գործառնական ռիսկը: Հույսալից ռիսկը ենթադրում է արտաբնորոշային, տոկոսադրույքների և այլ գնային ռիսկերը:

Վարկային ռիսկ

Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է վարկային ռիսկի՝ կապված գործընկերոջ վարկունակության, վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու կամ անվճարման վտանգի հետ, որոնք Բանկին կարող են կրոսս-սեքտոր պատճառել: Վարկային ռիսկը Բանկի հիմնական ռիսկերից մեկն է, այդ պատճառով էլ Բանկն այն առանձնակի ուշադրություն է վերահսկում: Վարկային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ՝ վարկերի և փոխառությունների տրամադրում և ներդրումային գործունեության հետ, որոնք Բանկի ակտիվների պորտֆելի մեջ ավելացնում են պարտային արժեթղթեր և այլ պարտային գործընթաց: Ռիսկն առկա է նաև արտաշվեկշռային ֆինանսական գործընթացում, ինչպիսիք են վարկային պարտավորությունները: Վարկային ռիսկի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացվում է Բանկի վարկային կոմիտեի և Մոնիտորինգի և Ներքին հսկողության, իսկ խոշոր վարկերի դեպքում՝ նաև Բանկի Խորհրդի կողմից: Հաշվետվությունները սահմանված պարբերականությամբ ներկայացվում են Բանկի խորհրդին, Տճօրինությանը և Վարկային կոմիտեին:

Վարկային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ

Աշխարհագրական սեգմենտներ

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս Բանկի՝ վարկային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեթղթերով դասակարգված ըստ աշխարհագրական սեգմենտների:

30.06.19

Չափար 29 դրամ	ԳԳ	ԱՊԳ երկրներ	Ոչ ԶԶԳ երկրներ	ԶԶԳ	ԸՆԳՈՒՄ
Ակտիվներ					
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ ԳԳ կԳ-ում	13,471,453	-	-	-	13,471,453
Թանկարժեք մետաղներ	109,835	-	-	-	109,835
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,296,034	733,151	-	2,258,528	4,287,713
Հանձնարարություններ տրված վարկեր և փոխառություններ	86,829,792	382,715	-	2,083,322	89,295,829
Իրական արժեթղթեր այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	85,095,536	-	-	-	85,095,536
Անորոշիչացված արժեթղթեր հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	66,337,931	-	-	-	66,337,931
ԸՆԳՈՒՄ Ակտիվներ	253,140,581	1,115,866	0	4,341,850	258,598,297
Պարտավորություններ					
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	47,747,883	19,095	428,301	16,928,378	65,123,657
Պարտավորություններ հանձնարարությունների նկատմամբ	21,075,734	688,430	60,816,571	14,879,032	97,459,767
Բանկի կողմից քուլտրված արժեթղթեր	14,780,580	24,017	7,971,872	9,693,000	32,468,469
Ստորադաս փոխառություն	-	-	10,456,855	2,864,385	13,321,240
ԸՆԳՈՒՄ Կարտավորություններ	83,604,197	731,542	79,673,599	44,364,795	208,374,133
Զուտ ռիսկ	169,536,384	384,324	(79,673,599)	(40,022,945)	50,224,164

--	--

31.12.18

Չափար 29 դրամ	ԳԳ	ԱՊԳ երկրներ	Ոչ ԶԶԳ երկրներ	ԶԶԳ	ԸՆԳՈՒՄ
Ակտիվներ					
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ ԳԳ կԳ-ում	15,758,822	-	-	-	15,758,822
Թանկարժեք մետաղներ	104,910	-	-	-	104,910
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3,070,633	1,304,326	-	1,758,956	6,133,915
Հանձնարարություններ տրված վարկեր և փոխառություններ	72,358,984	528,756	350,207	392,330	73,630,277
Իրական արժեթղթեր այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	68,764,705	-	-	-	68,764,705
Զեղուման պայմանագրերով գրավարված արժեթղթեր	62,716,436	-	-	-	62,716,436
ԸՆԳՈՒՄ Ակտիվներ	222,774,490	1,833,082	350,207	2,151,286	227,109,065
Պարտավորություններ					
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	38,657,969	7	2,609,416	9,400,417	50,667,811
Պարտավորություններ հանձնարարությունների նկատմամբ	21,935,397	597,909	58,077,597	12,408,937	93,019,841
Բանկի կողմից քուլտրված արժեթղթեր	15,585,991	24,351	8,299,097	3,263,625	27,173,064
Ստորադաս փոխառություն	0	-	10,493,791	2,904,488	13,398,279
ԸՆԳՈՒՄ Կարտավորություններ	76,179,357	622,268	79,479,901	27,977,468	184,258,984
Զուտ ռիսկ	146,595,133	1,210,814	(79,129,694)	(25,826,181)	42,850,071

Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկողություն և զսպողական ցաղաքականություն

Բանկը կարգավորում է վարկային ռիսկի մակարդակները՝ մեկ փոխառուի (գործընկերոջ) կամ փոխառումների խմբի, ինչպես նաև վարկավորման ճյուղային կամ աշխարհագրական սեգմենտների գծով ընդունելի ռիսկի գումարների սահմանաչափեր սահմանելով:

Նման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և դրանց կառավարումը ենթակա է վերանայման տարեկան կամ ավելի հաճախակի կտրվածքով: Վարկային ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են Բանկի խորհրդի կողմից:

Վարկային ռիսկի տեսակետից Բանկի խորհուրդը սահմանել է նաև գործընկերների ընտրության չափանիշներ՝ հիմնվելով հայտնի վարկաչափային գործակալությունների (S&P's, Moody's և Fitch Credit Rating Agencies) գնահատականի վրա: Եթե անհրաժեշտություն է առաջանում համագործակցել գործընկերոջ հետ, որը չունի համապատասխան ներդրումային վարկանիշ, ապա խորհուրդը վերջինին համար բացառության կարգով սահմանում է համապատասխան սահմանաչափեր:

Մեկ վարկառուի գծով վարկային ռիսկի չափը, ներառյալ բաժնեկրթ և ֆինանսական կազմակերպությունները, սահմանափակվում են նաև Բանկի Խորհրդի կողմից սահմանված լրացուցիչ սահմանաչափերով հաշվեկշռային և հետաշվեկշռային ռիսկերի համար, ինչպես նաև օրական սահմանաչափերով կապված առևտրային գործարքների հետ, ինչպիսիք են արտաբնորոշային ֆորվալդի պայմանագրերը:

Վարկային ռիսկը նաև կառավարվում է վարկառուների և պոտենցիալ վարկառուների՝ մայր գումարի և տոկոսների վճարման կարողությունը պարբերաբար վերլուծելով և անհրաժեշտության դեպքում վարկի տրամադրման սահմանաչափերը փոխելով:

Ստորև ներկայացված են հատուկ հսկողության և զսպողական մի քանի այլ միջոցներ:

Բանկը կիրառում է բազմաթիվ միջոցներ վարկային ռիսկը զսպելու համար: Համընդհանուր գործընկերայի և հանդիսանում և հիմնական միջոցներից մեկն է համարվում տրամադրված դրամական միջոցների դիմաց գրավ վերցնելը: Բանկը կանոններ է սահմանում գրավի հատուկ տեսակների ընդունելի լինելու կամ ռիսկերի զսպման վերաբերյալ: Վարկերի և փոխառությունների համար գրավի հիմնական տեսակներն են.

Գլխավոր

- Հիպոթեզային պայմանագրերով գրավադրվող անշարժ գույքը,
- Կազմակերպությունների գործառնական ակտիվները շենքերը, պաշարները և այլ հիմնական միջոցներ,
- Ֆինանսական գործիքները՝ պարտքային և բաժնային արժեթղթերը:

Վարկեր և փոխառություններից տարբեր ֆինանսական ակտիվներ ապահովող գրավները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Պարտատուները և այլ պարտքային արժեթղթերը չեն ապահովվում:

Վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

Չափար ԳՅ դրամ	30.06.19	31.12.18
Արժեթղթեր	6,548,876	5,522,666
Անշարժ գույք	48,979,826	37,144,169
Ավանդ	1,867,653	1,918,822
Շարժական գույք	4,510,927	5,119,438
Փոխարարման	769,337	595,257
Պարտատի արտարարանք	3,793,396	3,155,290
Դրամական հոսքեր	2,352,284	929,375
Իրավունքի գրավ	3,763,264	4,616,251
Այլ	17,951,718	16,249,592
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ	90,537,261	75,250,860

Վարկային ռիսկ պարունակող պայմանական պարտավորություններ

Այս գործիքների հիմնական նպատակը անհրաժեշտության դեպքում հաճախորդներին միջոցներ տրամադրելն է: Նրա շիջվածքները և ակրեդիտիվները ենթակա են նույն վարկային ռիսկին, ինչ վարկերը: Ապրանքային և բրդային ակրեդիտիվները՝ Բանկի գրավոր հավաստումներն են հաճախորդների անունից, որոնք թույլ են տալիս երրորդ անձանց գումարներ ստանալ բանկից հատուկ պայմանների դեպքում, ապահովված են դրանց հետ կապված ապրանքների առաքմամբ և հետևաբար դրանք ավելի ապահով են, քան ուղղակի տրամադրվող վարկերը:

Վարկի տրամադրման պայմանական պարտավորություններն իրենցից ներկայացնում են վարկային գծերի չօգտագործած մասերը:

Այս ռիսկում, հնարավոր կորուստների գումարը, որ Բանկը կարող է կրել, հավասար է չօգտագործված վարկային գծերի գումարին:

Սակայն հնարավոր մնալի իրական գումարն ավելի փոքր է, քան չօգտագործված վարկային գծերի ընդհանուր գումարը, քանի որ վարկային պարտավորությունները տրամադրվում են վարկատուների կողմից վարկերի տրամադրման որոշակի ստանդարտների պահպանման դեպքում: Բանկը հետևում է պարտավորությունների մարման ժամկետներին, քանի որ երկարաժամկետ պարտավորությունները պարունակում են ավելի բարձր վարկային ռիսկ, քան կարճաժամկետ պարտավորությունները:

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոփոխությունները: Շուկայական ռիսկը կառավարվում է վերահսկվում է զգայունության վերլուծությունների և սրբա թեստի օգնությամբ: Արտարժույթի ռիսկը կառավարվում է հեջավորման և դիվերսի կառավարման միջոցով:

Շուկայական ռիսկ – Ոչ անտրային

Ցուցանիշային ռիսկ

Հազվածք անվանում	30.06.19թ.		31.12.18թ.	
	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ
	%	%	%	%
Աղբյուրներ				
Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	-	-	-	-
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. միասնամբ, այդ թվում՝	11.82%	7.69%	7.98%	6.37%
- միջառնային վարկեր				
- միջառնային ռիսկ				
- միջառնային տոկոսային անոթ				
Համախառնների արժեք վարկեր և փոխառություններ	11.11%	8.43%	11.24%	8.73%
Անտրային մուտանակ վանկեր և վանկերի համար մատչելի արժեթղթեր	12.82%	6.68%	12.72%	6.49%
Մյուս մասում ժամկետը պահվող արժեթղթեր	13.00%	-	13.00%	-
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. միասնամբ	6.69%	3.72%	6.86%	3.96%
Պարտավորություններ համախառնների միասնամբ	10.56%	4.55%	10.63%	4.67%
Պարտավորություններ բանկեր կազմից բաղադրված արժեթղթերի գծով	11.81%	6.14%	12.00%	6.39%
Մտքադրույթ փոխառություն	14.00%	5.27%	14.00%	5.27%

Կապիտալի զգայունությունը վերլուծվում է ըստ ակտիվի կամ ակտիվի իրացման ժամկետների: Կապիտալի ընդհանուր զգայունությունը հիմնված է այն ենթադրության վրա, որ եկամտաբերություն կորում կան գույքահեռ փոփոխություններ, մինչդեռ ըստ ժամկետների վերլուծությունը ցույց է տալիս զգայունությունը ոչ գույքահեռ փոփոխությունների նկատմամբ:

Չափար ԳՅ դրամ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսա դրույքներում	Կապիտալի զգայունություն					Ընդամենը
		Մինչև 6 ամիս	6 ամիսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի		
Չափար ԳՅ դրամ							30.06.19
Միջոց							
ԳՅ դրամ	0.5	-	-	10,781	- 2,441,944	-	-2,452,725
ԱՆ ղրկար	0.5				- 228,207		-228,207
ԳՅ դրամ	-0.5	-	-	10,903	2,689,968		2,600,919
ԱՆ ղրկար	-0.5				232,814		232,814

Չափար ԳՅ դրամ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսա դրույքներում	Կապիտալի զգայունություն					Ընդամենը
		Մինչև 6 ամիս	6 ամիսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի		
Չափար ԳՅ դրամ							31.12.18
Միջոց							
ԳՅ դրամ	0.5	-	81	-	10,607	- 1,780,488	-1,791,176
ԱՆ ղրկար	0.5					- 220,072	-220,072
ԳՅ դրամ	-0.5		81		10,789	1,896,054	1,896,904
ԱՆ ղրկար	-0.5					228,895	228,895

Արտադրույթի ռիսկ

Արտադրույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտադրույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Բանկը սահմանել է սահմանաչափեր արտադրության դիրքերի համար: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կորվածքով, և այն սահմանված շրջանակներում պահելու համար հեջավորման ռազմավարություն է օգտագործվում:

Հետևյալ արտասույնը ցույց է տալիս այն արտադրությունները, որոնք կարող են ազդել Բանկի ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտադրույթի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատում մնալու պայմանով, ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կապված արտադրույթի նկատմամբ գազային ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների հետ) և կապիտալի վրա (կապված արտադրության ակտիվների և դրանք դրամական հոսքերի հեջ օգտագործված արտադրույթի ֆորվարդների պայմանագրերի իրական արժեքի փոփոխության և կապիտալի գործիքների հետ): Արտասույնը հանդիսակալ բացասական արժեքը արտացոլում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կամ կապիտալում պոտենցիալ գուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ գուտ աճ:

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.19	31.12.18		
Արտադրույթ	Փոփոխության արտադրույթի փոխարժեքում, տոկոս	Սզրեցություն մինչև հարկում շահույթի	Փոփոխության արտադրույթի փոխարժեքում, տոկոս	Սզրեցություն մինչև հարկում շահույթի
ԱՆ ղույթ	5%	66,654	5%	112,786
Ելք	3%	296	3%	-208

Բանկի արտադրույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.19			
	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
ՎճՖՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	10,224,671	3,184,249	62,533	13,471,453
Թանկարժեք մետաղներ	-	107,496	2,339	109,835
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	659,035	3,216,735	411,943	4,287,713
Հանվածությունները տրված վարկեր և փոխառություններ	18,665,713	70,597,347	32,769	89,295,829
Իրական արժեքով այլ համապատասխան ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	69,688,317	15,407,219	-	85,095,536
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	66,337,931	-	-	66,337,931
Ընդամենը ակտիվներ	165,575,667	92,513,046	509,584	258,598,297
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	47,628,704	17,475,859	19,094	65,123,657
Պարտավորություններ հանախորդների նկատմամբ	54,932,741	42,054,140	472,886	97,459,767
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	8,083,014	24,386,455	-	32,469,469
Ստորադաս փոխառություն	8,061,370	5,259,870	-	13,321,240
Ընդամենը պարտավորություններ	118,705,829	89,176,324	491,980	208,374,133
Զուտ ռիսկ 2019թ. հունիսի 31-ի դրությամբ	46,869,838	3,336,722	17,604	50,224,164
Վարկային ռիսկ պարունակող պայմանավորված պարտավորություններ 2019թ. հունիսի 30-ի դրությամբ	3,659,698	4,846,638	-	8,506,336

Հազար ՀՀ դրամ	31.12.18			
	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
ՎճՖՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	11,244,750	4,499,014	15,058	15,758,822
Թանկարժեք մետաղներ	-	102,100	2,810	104,910
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,411,213	2,584,461	1,138,241	6,133,915
Հանվածությունները տրված վարկեր և փոխառություններ	14,964,579	58,665,698	-	73,630,277
Իրական արժեքով այլ համապատասխան ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	53,485,060	15,279,645	-	68,764,705
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	62,716,436	-	-	62,716,436
Ընդամենը ակտիվներ	144,822,038	81,130,918	1,156,109	227,109,065
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	41,529,015	9,138,786	9	50,667,810
Պարտավորություններ հանախորդների նկատմամբ	49,500,932	42,349,761	1,169,148	93,019,841
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	5,047,794	22,125,270	-	27,173,064
Ստորադաս փոխառություն	8,064,438	5,333,841	-	13,398,279
Ընդամենը պարտավորություններ	104,142,179	78,947,658	1,169,157	184,258,994
Զուտ ռիսկ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	40,679,859	2,183,260	(13,048)	42,850,071
Վարկային ռիսկ պարունակող պայմանավորված պարտավորություններ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,640,190	3,289,650	0	6,929,840

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Բանկի ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ նորմալ և սրբեսային իրավիճակներում: Այս ռիսկի գույքման նպատակով Բանկը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով:

Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի արտադրանքի հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Բանկը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների արտաֆեև, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Բանկը ունի նաև ապահով վարկային գծեր, որ նա կարող է օգտագործել իրացվելիության կտրիքները բավարարելու համար: Բացի այդ Բանկը ՀՀ կենտրոնական բանկում պահում է իր որոշ դրամով պարտավորությունների 2%-ի և որոշ արտարժույթով պարտավորությունների 12%-ի չափով պահուստավորման գումար: Իրացվելիության ռիսկը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սրբես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Բանկի հետ մասնավորապես:

Բանկի իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության ընդհատվածները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Բանկը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան:

Հետևյալ աղյուսակով ներկայացվում են ակտիվները և պարտավորությունները ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների:

30.06.19

Չափաբան	Չափաբան		Ցուցանիշ և միավոր	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 6 ամիս	6 ամիս և ավելի	Ընդամենը
	ժամկետանց	ժամկետային						
ԱՌՏՈՒՆՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ 79 կենտրոնական բանկում	-	-	13,471,453	-	-	-	-	13,471,453
Թանկարժեք մետաղներ	-	-	109,835	-	-	-	-	109,835
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	-	4,003,055	84,481	92,344	107,833	-	4,287,713
Վարկեր և փոխադրություններ հաճախորդներին	144,524	1,415,062	3,121,001	8,966,890	14,767,392	48,256,211	12,624,749	89,295,829
Իրական արժեքով այլ համապատասխան ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	-	-	323,177	1,896,971	11,079,630	5,219,141	66,576,617	85,095,536
Անորոշիվացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	10,535,175	20,776,249	2,190,482	-	32,836,025	66,337,931
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	144,524	1,415,062	31,563,696	31,724,591	28,129,848	53,583,185	112,037,391	258,598,297
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	-	18,172,524	23,999,448	13,201,270	6,043,828	3,706,587	65,123,657
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	-	15,789,307	2,331,390	10,395,510	59,192,460	9,771,100	97,459,767
Բանկի կողմից բոլորակապ արժեքներ	-	-	36,110	31,372	2,550,106	19,832,570	10,019,311	32,469,469
Ստորադաս փոխադրություն	-	-	73,030	-	-	10,862,660	2,385,550	13,321,240
ԸՆԴԱՄԵՆԸ			34,059,971	26,362,210	26,146,886	95,931,518	25,882,548	208,374,133
Ջուր դիրք	144,524	1,415,062	(2,487,275)	5,362,381	1,982,962	(42,348,333)	86,154,843	50,224,164
Կուտակված ռեզվանս			(2,487,275)	2,875,106.00	4,858,068	(37,490,265.19)	48,664,578	

31.12.18

Չափաբան	Չափաբան		Ցուցանիշ և միավոր	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 6 ամիս	6 ամիս և ավելի	Ընդամենը
	ժամկետանց	ժամկետային						
ԱՌՏՈՒՆՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ 79 կենտրոնական բանկում	-	-	15,758,822	-	-	-	-	15,758,822
Թանկարժեք մետաղներ	-	-	104,910	-	-	-	-	104,910
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	-	5,776,254	167,067	53,834	136,761	-	6,133,915
Վարկեր և փոխադրություններ հաճախորդներին	127,709	560,960	4,577,968	5,453,827	12,231,055	41,212,962	9,465,796	73,630,277
Իրական արժեքով այլ համապատասխան ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	-	-	21,026,451	4,060,224	6,907,588	5,257,321	31,513,122	68,764,705
Անորոշիվացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	2,328,814	2,056,576	-	-	58,331,046	62,716,436
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	127,709	560,960	49,573,219	11,737,693	19,192,477	46,607,044	99,309,964	227,109,066
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	-	31,824,636	5,459,110	7,035,338	2,731,026	3,617,700	50,667,809
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	-	16,498,766	4,192,089	14,822,809	47,506,177	10,000,000	93,019,841
Բանկի կողմից բոլորակապ արժեքներ	-	-	61,688	31,805	1,546,842	12,855,250	12,577,500	27,173,065
Ստորադաս փոխադրություն	-	-	77,029	-	-	10,902,500	2,418,750	13,398,279
ԸՆԴԱՄԵՆԸ			48,462,099	9,683,003	23,404,989	74,094,953	28,613,950	184,258,995
Ջուր դիրք	127,709	560,960	1,111,120	2,054,680	(4,212,512)	(27,487,909)	70,696,013	42,850,071
Կուտակված ռեզվանս			1,111,120	3,165,810.22	(1,046,702)	(28,534,611.52)	42,161,402	

Կապիտալ և կապիտալի համարժեքություն

Բանկի Բանկի հաշվապահական հաշվեկշի կապիտալի հողվածում հաշվառվող գործիքներից առկա չեն այնպիսի գործիքներ, որոնք վերաբերվում են կապիտալին:

Բանկի ղեկավարության կողմից սահմանված է Ն՝1¹ «Ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կապիտալի ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցություն» և Ն՝1² «Հիմնական կապիտալի և ռիսկով կապիտալի ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցություն» նորմատիվների ներքին նվազագույն 20% (4Բ-ի կողմից սահմանված չափից ավելի խիստ) սահմանաչափ: Սահմանաչափի նպատակն է ժամանակին արձագանքել կապիտալի համարժեքությանը սպառնացող երևույթներին և համապատասխան միջոցառումներ ձեռնարկել դրանք շտկելու ուղղությամբ: Հաշվետու ժամանակաշրջանում վերը նշված նորմատիվները երբևէ չեն խախտվել:

Բանկը հաշվետու ժամանակաշրջանում կատարել է կապիտալի մակարդակի համար սահմանված նորմատիվային պահանջները, բանկի Բանկի կապիտալիզացման մակարդակը բարձր է:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեք

Բանկի ֆինանսական գործիքները գնանշվում են շուկայական գնանշումների հիման վրա: Բանկը չունի այնպիսի ֆինանսական գործիքներ, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ հավաստիորեն որոշել: Բանկը չունի իրական արժեքը գերազանցող գումարով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ:

Կանխատեսվող ապագա գործարքների հեջավորում

Բանկը կանխատեսվող արտարժույթային ապագա գործարքները որպես կանոն հեջավորում է ավույ և ֆորվարդ տիպի ֆինանսական գործիքներով, որոնց ժամանակահատվածը հիմնականում ընկած է 3 ամսից մինչև 1 տարի միջակայքում: Հեջավորված գործիքների գծով հետազոտված կամ չճանաչված շահույթի (ալլ եկամտի) կորստի գումարը ակնկալվում է, որ կհակադարձի կանխատեսվող գործարքների գծով սպասվելիք վնասները, իսկ ժամանակահատվածը համընկնում է կանխատեսվող ապագա գործարքների ժամանակահատվածի հետ:

Ապահովում

Բանկը հաշվետու ժամանակահատվածում չի ունեցել այնպիսի փոխանցված ակտիվներ, որոնք ամբողջությամբ կամ դրանց մի մասը չբավարարի ապահովման չափանիշներին կամ երբ առկա լինի «շարունակվող մրցակցություն»:

Գրավադրված ակտիվներ

30.06.19թ-ի դրությամբ բանկը ունի 2,513,001 հազար դրամ գրավադրված արժեթղթեր:

Միջին ակտիվներ և կապիտալ	30.06.19
Միջին ակտիվներ	207,852,447
Միջին կապիտալ	44,480,497

Ընդունված գրավ

30.06.19թ-ի դրությամբ գրավով ապահովված վարկերի գումարը կազմում է 84,421,733 հազար դրամ:

Պարտավորությունների չկատարում/խախտում

Բանկում առկա չեն պայմանագրային պարտավորությունների խախտման դեպքեր: